

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-1575/21-E

Název	Gymnázium K. V. Raise a Střední odborné učiliště, Hlinsko, Adámkova 55
Sídlo	Adámkova třída 55, 539 01 Hlinsko
E-mail	red@gymhlinsko.cz
IČ	60103329
Identifikátor	600011852
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	RNDr. Rostislav Dvořáček
Zřizovatel	Pardubický kraj
Místo inspekční činnosti	Adámkova třída 55, 539 01 Hlinsko Družstevní 1811, 539 01 Hlinsko
Termín inspekční činnosti	5. až 7. a 10. 1. 2022

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného školou vykonávané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, včetně hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Gymnázium K. V. Raise a Střední odborné učiliště, Hlinsko, Adámkova 55 (dále „škola“) vykonává činnost střední školy. Ke dni inspekční činnosti se ve škole vzdělávalo 242 žáků v oborech vzdělání s maturitní zkouškou 79-41-K/81 *Gymnázium* a 79-41-K/41 *Gymnázium*, 13 žáků v oboru vzdělání s výucným listem 29-51-H/01 *Výrobce potravin*, 12 žáků v oboru vzdělání 26-51-H/01 *Elektrikář* a čtyři žáci v oboru vzdělání 33-56-H/01 *Truhlář*.

V posledních letech je spíše obvyklá nižší míra naphněnosti tříd, a to včetně gymnaziálního vzdělávání. Škola ke dni inspekční činnosti evidovala 12 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, pro tři žáky byl vypracován individuální vzdělávací plán. Stravování žáků je zajištěno v samostatné Školní jídelně Hlinsko, Ležáků 1449.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy má bohaté zkušenosti zejména s řízením gymnaziálního vzdělávání. Od školního roku 2017/2018 rozšířila škola svoji vzdělávací nabídku o obor vzdělání s výucným listem *výrobce potravin - školní vzdělávací program mlékař*, v aktuálním školním roce ji doplnila ještě vzděláváním v oborech *truhlář* a *elektrikář*. Této změně odpovídá zaměření koncepčních záměrů školy. Strategie gymnaziálního vzdělávání je spíše zaměřena na udržování současného stavu, oproti vizi rozvoje školy z let 2013 až 2018 neobsahuje žádné změny nebo inovace vycházející z předcházejícího evaluačního procesu. Systém pedagogického řízení školy je založen zejména na řešení aktuálních nebo okamžitých potřeb účastníků vzdělávání. Prioritou je především udržení stávajících dobrých materiálních nebo personálních podmínek pro vzdělávání, které se spíše pozitivně odráží zejména ve výsledcích vzdělávání žáků gymnázia.

Málo účelné je ve škole nastavení kontrolních mechanismů, rovněž plánování je méně systematické a umožňuje pouze v omezené míře vyhodnocování a následné přijímání opatření ke zlepšení vzhledem k cílům vzdělávání. V řízení pedagogických procesů školy je nízká efektivita kontrolní činnosti vedoucích pracovníků školy citelná také v případě vzdělávání v nových oborech vzdělání, což se spíše negativně projevuje nejen např. v kvalitě vedené dokumentace, ale také v organizaci vzdělávání. Například plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků pro aktuální školní rok nebyl aktualizován a zaměřen na konkrétní cíle profesního rozvoje a podpory učitelů. Plánování a volbu vzdělávacích aktivit učitelů řeší spíše jednotlivé předmětové komise, a to podle aktuální nabídky nebo dostupnosti seminářů nebo kurzů. V rámci podpory pedagogů je tento plán více zaměřen na vizi posilování a případného rozšířování oborové specializace učitelů, méně na rozvoj pedagogické odbornosti učitelů.

Škola průběžně sleduje podmínky pro vzdělávání, ale průběh vzdělávání zejména v rámci kontrolní nebo hospitační činnosti systematicky sledován není. Hospitační činnost vedení školy a výchovné poradkyně zpravidla neprobíhá, zaznamenány byly pouze hospitace u některých začínajících pedagogů, které prováděli spíše předsedové předmětových komisí nebo neformálně určení zavádějící učitelé.

Pedagogická rada řeší záležitosti podstatné pro realizaci vzdělávání, k dílčím úkolům se vyjadřují rovněž předmětové komise, pravidla k organizování činnosti školy jsou nastavena. Školní vzdělávací programy nabízí širokou vzdělávací nabídku včetně volitelných nebo nepovinných předmětů, škola podporuje přípravu žáků na studium vysokých škol.

Primární prevence a výchovné poradenství jsou zajišťovány dvěma vyučujícími, jejichž vzájemná spolupráce podporuje účelnost poradenských aktivit. Výchovná poradkyně vede informace a zprávy z poradenských zařízení, informuje jednotlivé vyučující a připravuje realizaci podpůrných opatření. Realizaci doporučení přímo ve výuce nesleduje. Metodička prevence zpracovala podrobný program, na základě něhož škola pořádá velké množství besed, aktivit (Den prevence) nebo např. adaptační kurzy pro první ročníky. To je přínosem pro účelnou realizaci preventivních programů. Obě vyučující spolupracují při práci s žáky a řešení případných problémů.

Prostory školy jsou upravené. Finanční podmínky umožňují realizaci vzdělávání podle platných školních vzdělávacích programů. Od minulé inspekční činnosti škola realizovala několik projektů pro zlepšení podmínek ke vzdělávání (Šablony I a II., tandemová a projektová výuka apod.). Škola získala dotaci na investiční vybavení v souvislosti s novým oborem vzdělání *elektrikář*, využila také projekty I-KAP I a I-KAP II zaměřené na podporu polytechnického vzdělávání. Rekonstruovala některé prostory školy, finanční prostředky využila mimo jiné např. na vybavení odborných učeben nebo laboratoří nebo nákup didaktických pomůcek pro vzdělávání žáků.

Materiálně technické podmínky jsou v případě nových oborů vzdělání (*truhlář, elektrikář*) řešeny zejména operativně podle potřeb jednotlivých témat výuky. Ve škole zatím není vytvořeno takové zázemí, které by efektivně podporovalo proces vzdělávání žáků, nejsou vytvořeny např. odborné kabinety, resp. sklady, které by obsahovaly dostatečné a druhově různorodé množství oborově zaměřených trojrozměrných pomůcek (modely, skutečné výrobky apod.), přístrojů a strojů, nástrojů, nářadí, materiálů, či cvičných stěn např. pro elektromontážní cvičné práce žáků. Škola se podle vyjádření ředitele školy zatím orientuje na zajištění této podpory prostřednictvím oborově zaměřených smluvních partnerů. Pro podporu odborného praktického vzdělávání v oboru vzdělání *výrobce potravin* nejsou vytvořeny přímo ve škole žádné podmínky a škola je tak plně závislá na poskytnutí odborných pracovišť smluvními partnery, kteří umožňují realizaci odborného výcviku v reálném prostředí jejich výroby.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Vyučovací hodiny ve střední škole probíhaly v atmosféře, která spolu s převážně menšími počty žáků ve třídě vytvářela příznivé podmínky pro vzdělávání, ale tento stav nebyl vždy efektivně využit. Ve sledovaných hodinách převládala frontální forma výuky. Výklad učitele byl obvykle doplnován dobře zpracovanou prezentací předkládaného učiva žákům, kteří si v některých případech opisovali přijímané informace např. do svých sešitů. Ve většině hodin učitelé účelně obohacovali výuku řízeným rozhovorem se žáky, pro který využívali také aktivní práci s pracovními listy. Role učitele byla zpravidla dominantní, byl hlavním a často jediným zdrojem informací a řídil průběh výuky s občasným využitím samostatné práce žáků. Kooperativní činnosti žáků při výuce byly zaznamenány pouze výjimečně. Pouze v některých případech byli žáci vedeni k vyvozování a logickým závěrům.

Učitelé výuku zpravidla dobře promýslí po obsahové stránce. Spíše ojediněle ale bylo zaznamenáno plánování vzdělávacích strategií tak, aby umožnily učitelům ověřovat účelnost zvolených metod a forem práce. Pestrost metod práce byla spíše nízká, ve sledovaných hodinách často chyběla výraznější práce žáků s informacemi např. formou účelné samostatné práce. V úvodu většiny hodin pedagogové seznamovali žáky s tématem hodiny, často bylo cílem výuky vyložit žákům obsah učiva pro získání očekávaných znalostí. Pouze v ojedinělých případech dokázali učitelé zaměřit konkrétní pedagogické cíle výuky přímo

na žáky, aby jim lépe umožnili pochopit učivo a podpořili u nich získání klíčových kompetencí. Funkční bylo využívání mezičlánkových souvislostí a aktualizace učiva, názornost výuky učitelé zvyšovali využíváním didaktické techniky hlavně formou projekce prezentací. Praktické dovednosti žáků byly účelně rozvíjeny např. v předmětu přírodovědné praktikum (podpora přírodovědné gramotnosti) nebo tělesná výchova (podpora pohybové aktivity).

Vyučující předkládali žákům učivo většinou jednotně, bez využití diferenciace vzhledem k zájmu žáků o dané téma nebo ke stupni jejich pokroku. Pokud učitelé dokázali strukturovat obsah výuky, aby předešli monotónnímu předávání informací, žáci se aktivněji zapojovali do procesu učení. Ojediněle byla výuka přehlcena velkým množstvím pojmu a souvislostí, což žákům s různými vzdělávacími potřebami částečně omezovalo pochopení učiva. Individuální přístup vyučujících k žákům s nadáním nebo výraznějším zájmem o předmět výuky nebyl zaznamenán.

Sebehodnocení žáků vzhledem k jejich vlastnímu vnímání učebního pokroku nebylo zaznamenáno, učitelé ho ve svých hodinách spíše neplánují. Někteří vyučující dokázali poskytnout žákům zpětnou vazbu využitelnou k jejich dalšímu učení, jen ojediněle dávali zpětnou vazbu učitelům i sami žáci. Cílený rozvoj komunikačních a dalších osobnostních kompetencí žáků byl omezen i nezařazováním vzájemného hodnocení žáků. Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami většinou nebyla poskytována individuální podpora např. výraznější diferenciaci zadaných úkolů. Ve struktuře sledovaných hodin většinou chybělo širší celkové závěrečné shrnutí, s cílem upevňování probíraného učiva a ověřování naplnění stanovených cílů vzdělávání. Učitelé většinou závěrům hodin nevěnovali žádný prostor, ojediněle došlo pouze na rychlou rekapitulaci obsahu probíraného učiva, obvykle bez aktivní účasti žáků.

Převážně frontálně vedenou výuku cizích jazyků učitelé někdy zpestřovali zařazováním práce žáků ve dvojici. Vybízeli také k aktivnější vzájemné spolupráci, kterou ale žáci využívali spíše v menší míře. Přínosem bylo vedení výuky ve vyučovaném jazyce, žáci prokazovali obvykle velmi dobrou znalost jazyka i rozvoj své komunikativní kompetence. V českém jazyce a literatuře a v matematice bylo přínosem pro žáky účelné upevňování znalostí sloužící k úspěšnému zvládnutí maturitní zkoušky.

Dobře strukturované byly hodiny tělesné výchovy s jasně vymezenými cíli, promyšleno u náplní, která rozvíjela požadované pohybové dovednosti žáků. Žáci byli motivováni, vyučující je dokázali povzbudit a vysvětlit jim, jak mohou zlepšovat zejména svou fyzickou výkonnost. Po návratu žáků k prezenční výuce se škola vrátila k obvyklým akcím (lyžařský výcvik, plavání, volitelný kroužek sportovních her).

Pozitivním rysem realizované teoretické výuky v oborech vzdělání zakončených závěrečnou zkouškou bylo její vedení ve vzájemných mezičlánkových souvislostech a zejména ve vztahu k využití poznatků v praxi. Výuka byla vedena bez zásadních odborných nedostatků. Pro zvýšení názornosti teoretické výuky se učitelé někdy opírali o obrázky a texty, ne vždy zcela vhodné pro daný účel. Trojrozměrné didaktické pomůcky byly využívány spíše minimálně.

Odborný výcvik žáků oboru vzdělání *výrobce potravin* je organizačně zajištěn ve spolupráci se smluvním partnerem, a to zejména s využitím nejen materiálně technických, ale i personálních podmínek smluvního partnera, a se zaměřením dle jeho potřeb. Přínosné je, že výuka byla zajišťována pedagogickými pracovníky, kteří jsou rovněž zaměstnanci smluvního partnera. Odborný výcvik žáků v oborech vzdělání *truhlář* a *elektrikář* je realizován prvním rokem, kdy se zejména materiální a organizační podmínky stále vyvíjejí a dotvářejí. Zaznamenány byly vhodné instruktážní ukázky jednotlivých úkonů

a aktivní individuální přístup učitelů k žákům, motivace žáků k dodržování technologických postupů, k samostatnosti a k pečlivosti. Bylo dbáno na upevňování zásad bezpečné práce a ochrany zdraví. V průběhu sledované výuky byl převážně efektivně využíván čas a většina žáků aktivně přistupovala k plnění zadaných úkolů. Žáci od pedagogů obvykle získávali zpětné informace o kvalitě své práce. Výuka byla vedena bez zásadních odborných nedostatků. Žáci při odborném výcviku na pracovišti u smluvního partnera získávají potřebné kompetence, a to s přidanou hodnotou vzdělávání v reálném prostředí. Výrazně si tak rozvíjejí i kompetence sociální (např. k práci v týmu, zodpovědnosti za svěřený úkol, upevňování pracovních návyků) a komunikativní. Vytvářejí si tak reálnou představu o fungování odborné firmy a možnostech svého dalšího uplatnění.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Škola sleduje průběžnou i celkovou úspěšnost žáků při vzdělávání. Zejména žáci gymnaziálního vzdělávání obvykle dosahují velmi dobrých nebo výborných výsledků v rámci ročníkové klasifikace, jsou úspěšní v soutěžích a předmětových olympiadách. Šíře těchto aktivit podstatných pro rozvoj dovedností žáků byla v posledních dvou školních letech částečně omezena epidemiologickými opatřeními souvisejícími s epidemii Covid-19, některé plánované aktivity byly redukovány nebo nahrazeny online formou. Opakování úspěchů dosahují žáci gymnázia v soutěžích cizích jazyků, matematiky nebo přírodovědných předmětů. Dva žáci byli úspěšní v závěrečných celostátních kolech soutěží (český jazyka literatura, latina). Škola organizuje projektové aktivity zaměřené na podporu klíčových kompetencí žáků (např. Muzejní noc, Sametový týden nebo Osudové osmičky). Tradičně oblíbená a úspěšná je činnost školního divadelního souboru.

Hodnocení výsledků vzdělávání i hodnocení chování žáků včetně míry využití výchovných opatření ve školním roce 2020/2021 bylo očekávané, nevykazovalo žádné negativní tendenze. Výchovná opatření byla využívána spíše v menší míře, převažovaly pochvaly např. za úspěchy při reprezentaci školy nebo výborné výsledky vzdělávání. Počet absencí žáků ve výuce nebyl výrazně vyšší, neomluvená absence byla spíše ojedinělá. Tradičně výborných výsledků dosahují žáci gymnázia také při absolvování maturitních zkoušek, a to jak ve společné, tak i v profilové části. Výsledky vzdělávání žáků ve tříletém oboru vzdělání s výucním listem byly také na očekávané úrovni, většina žáků postupovala do vysších ročníků, v několika případech i s hodnocením prospěl s vyznamenáním. Závěrečnou zkoušku vykonali všichni žáci úspěšně, tři z nich s vyznamenáním. Pozitivním zjištěním bylo v případě několika žáků pracovní uplatnění po ukončení studia přímo u smluvního partnera, kde probíhala odborná praktická příprava v rámci výuky odborného výcviku.

Významným partnerem školy pro její rozvoj je město Hlinsko a některé další místní a regionální organizace. Realizována je také spolupráce s několika základními školami v blízkém okolí na společných projektech, pro žáky připravující se na studium vysoké školy je přínosem partnerství s univerzitami v Praze, Olomouci nebo Pardubicích.

Závěry

Vývoj školy

- Od minulé inspekce bylo zahájeno vzdělávání žáků ve třech oborech vzdělání s výučním listem.

Silné stránky

- Účelná realizace preventivních programů podporující nízký výskyt sociálně patologických jevů,
- velmi dobré ročníkové výsledky vzdělávání žáků gymnázia včetně výsledků maturitních zkoušek podporující úspěšné uplatnění absolventů zejména na vysokých školách,
- nastavený systém spolupráce školy se smluvními partnery při realizaci odborného výcviku v oboru vzdělání *výrobce potravin* umožňující efektivní realizaci praktického vzdělávání.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Málo účelná realizace kontrolních mechanismů směrem k aktualizaci školní dokumentace, plánování a vyhodnocování některých činností školy,
- chybějící hospitační činnost vedení školy umožňující systematické sledování a vyhodnocování potřeb pedagogů,
- málo využívané párové a skupinové metody výuky žáků,
- nevyužívaná diferenciacie výuky podporující žáky nadané nebo ohrožené neúspěchem,
- ojedinělé zařazování sebehodnocení nebo vzájemného hodnocení žáků v průběhu vyučovacích hodin,
- nižší míra využití účelných metod a forem práce podporujících ověřování splnění pedagogického cíle výuky zaměřovaného na žáky.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Nastavit konkrétní kroky pro realizaci kontrolních mechanismů tak, aby lépe poskytovaly včasné informace o potřebě přijetí opatření a podporovaly jejich realizaci,
- realizovat konkrétní plán kontrolní a hospitační činnosti umožňující sledování a vyhodnocování průběhu výuky, který podpoří učitele v jejich odborném pedagogickém růstu,
- zaměřit se výrazněji na materiální dovybavení potřebné k výuce žáků nových oborů vzdělání ve škole,
- zařazovat kooperativní metody výuky a využívat prvky sebehodnocení nebo vzájemného hodnocení žáků pro získání potřebných klíčových kompetencí,
- zařazovat častěji prvky diferencované výuky v souladu se stanoveným cílem pro podporu žáků a s ohledem úrovně pokroku žáků.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 3. 1. 2022
2. *Koncepční záměr rozvoje školy* pro období 2013 až 2018 a 2018 až 2023
3. Školní řád platný od 1. 2. 2018
4. *Organizační řád školy* platný od 1. 9. 2019
5. Dokumentace k obsahu, rozsahu a podmínkách praktického vyučování pro školní rok 2021/2022 (výběr)
6. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků platný od 1. 9. 2017
7. Školní vzdělávací programy platné ve školním roce 2021/2022, včetně příloh a dodatků
8. Zápisy z jednání pedagogické rady za školní roky 2020/2021 a 2021/2022
9. Rozvrhy hodin učitelů a tříd ve školním roce 2021/2022
10. Školní matrika a dokumentace žáků pro školní roky 2020/2021 a 2021/2022 (výběr)
11. Třídní knihy pro školní roky 2020/2021 a 2021/2022 (výběr)
12. Deníky odborného výcviku pro školní rok 2021/2022 (výběr)
13. Personální dokumentace k odborné kvalifikaci pedagogických pracovníků (výběr)
14. Doklady z oblasti bezpečnosti práce a ochrany zdraví (výběr)
15. Dokumentace výchovného poradenství a preventivních programů pro školní rok 2021/2022
16. Dokumentace k ukončování vzdělávání žáků ve školním roce 2020/2021
17. Výroční zprávy o činnosti školy za školní roky 2019/2020 a 2020/2021

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Martin Valášek, školní inspektor,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Martin Valášek v. r.

Ing. Jan Černý, školní inspektor

Ing. Jan Černý v. r.

Mgr. Petra Holánská, školní inspektorka

Mgr. Petra Holánská v. r.

Bc. Daniela Růžová, kontrolní pracovnice

Bc. Daniela Růžová v. r.

Mgr. Hana Řebíčková, školní inspektorka

Mgr. Hana Řebíčková v. r.

Ing. Bc. Stanislava Vilčková, odborník na výrobu potravin Ing. Bc. Stanislava Vilčková v. r.

V Pardubicích dne 5. 2. 2022

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

RNDr. Rostislav Dvořáček, ředitel školy

RNDr. Rostislav Dvořáček v. r.

V Hlinsku dne 21. 2. 2022